

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta „ „ 13.—
za četrt leta „ „ 6:50
za en mesec „ „ 2:20

V upravnishtvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta „ „ 10.—
za četrt leta „ „ 5.—
za en mesec „ „ 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — V sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petivrsti (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več ko trikrat 8 „
V reklamnih notkah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Od kmetske županske zveze.

Poziv do županstev po toči dne 17. t. m. prizadetih občin.

Neizmerno škodo je prizadela toča s silnim viharjem po nešteti mnogih vaseh.

Zveza kmetskih županov obrača se do vseh prizadetih občin oziroma njih županstev, da puste takoj po zvedenih ceniti dotične škode ter da brez odloga vpošljejo zvezi županov v Št. Vid dotične cenilne zapisnike, da jih načelstvo županske zveze uredi in poslanecem v nadaljno poslovanje za državno podporo vroči.

Takoj pa naj županstva prizadetih občin to nezgodo naznanijo c. kr. okrajnim glavarstvom za odpis zemljiškega davka s prošnjo, da ista tudi izposlujejo pri državni vladi primernih podpor za tako hudo prizadete kmetovalce.

Načelstvo zveze kmetskih županov v Št. Vidu nad Ljubljano, dne 20. avgusta 1906.

Volilna reforma in Jugoslovani.

Celje pri Jezeru, meseca avgusta. Novi nemški mandat na Štajerskem.

»Generalni kompromis«, o kojem sem obširno pisal v zadnjem članku, ni smatrati kot neko formalno pogodbo, sklenjeno med stranikami.

Stvar je bila namreč le ta, da je vlada prišla s posredovalnimi predlogi, za koje si je osigurala večino v odseku.

Kar se nas Jugoslovani tiče, smo brez izjeme — kajti tudi zastopnik naprednega kluba, Srb dr. Vujatović je glasoval z nami — glasovali takole:

Glasovali smo za pomnožitev čeških, moravskih in galiških mandatov po dr. Löckerjevem (t. j. vladnem) predlogu.

Nismo pa glasovali za 19. italijanski, pa tudi ne za za novi nemški štajerski mandat. A bili smo v teh dveh točkah ravno tako preglasovani, kakor Čehi in nemški liberalci Pergeltove baže pri Češki in Moravski.

Bila je to posledica dejstva, da si je bila vlada za vse slučaje in vse točke osigurala večino v odseku.

Popolnoma neopravičeno je, če se na Štajerskem napada dr. Ploj radi novega nemškega mandata na Štajerskem.

Zgodovina tega mandata je znana. Po generalnem kompromisu so se slovanski in nemški mandati enakomerno pomnožili. Nemci so dobili pet novih mandatov na Češkem, enega na Moravskem in tri v planinskih deželah. Vlada je Nemcem prepustila, da svoobodno porazdele 3 planinske mandate. Dali

so dva na Tirolsko in enega na — Štajersko, da pomirijo štajerske Nemce radi sedmega slovenskega mandata.

Mi tega nismo mogli zabraniti, ker za to nismo imeli potrebne moči, kajti, kakor rečeno, vlada je imela sigurno večino v odseku za generalni kompromis.

Kaj smo v teh razmerah mogli storiti? Z dr. Plojem sva energično ugovarjala pri ministrskem predsedniku zoper novi nemški mandat na Štajerskem. Posledica je bila, da so se s posredovanjem vlade vršila pogajanja med nami in Nemci radi tega mandata. Pogajanja so bila v toliko brezuspešna, da se nama (dr. Ploju in meni) ni posrečilo, novi mandat popolnoma zaprečiti. Vendar sva toliko dosegla, da se je težišče novega volilnega okraja potisnilo iz Spodnjega Štajerja na Srednje Štajersko; mej tem ko je bil poprej nameravan okraj, ki bi bil imel svoje težišče v Ptuj, se je potem osnoval okraj, ki ima težišče v Lipnici.

Reševala sva toraj, kar se je v danih razmerah rešiti dalo. In to sva rešila, ne da bi se kakorkoli vezala v prilog temu novemu nemškemu mandatu. Nasprotno: kakor sem že povdajal, glasovali smo vsi Jugoslovani v odseku proti temu mandatu.

Očitna laž je torej trditev, da smo glasovali za ta mandat. Dr. Ploj ni glasoval ne za in ne proti, ker je predsedoval in torej glasovati ni mogel. Mi ostali — dr. Ivčević, dr. Vujatović in jaz pa smo oddali svoje glasove proti. A ostali smo v neznatni manjšini, ker je do malega vse glasovalo za Wastianov predlog.

To je zgodovina novega »spodnještajerskega« nemškega mandata, ki je pravzaprav srednještajerski — saj sega z Wildonom pred durj Gradca — ki pa, ker mu je priklopljenih nekaj srednještajerskih mestec, osebno Ptuj, sega žalibog notri v slovensko ozemlje in se toraj, to se mora odkrito priznati, vsekako dotika slovenskih interesov.

Stvar Slovenske zveze bode, presojati vsestranske učinke in posledica tega dejstva.

Žalibog, ne morem skleniti tega poglavja, ne da bi kazal baš na tem zgledu, kako se se maščuje vsaka politična zmota.

Moje osebno mnenje, kakor sem že večkrat povdajal, je bilo: Za nemški kočevski mandat kompenzacija na Kranjskem! Koroška kompenzacija je bila itak popolnoma nemogoča, ker niso bili zanj pod nobenim pogojem dobiti nemški krščansko-socialni in konservativni glasovi. Nič ni bilo bolj naravno, nego kočevski mandat zvrnati z novim slovenskim mandatom na Kranjskem. Ne samo zaradi tega, ker je šlo za specifično kranjsko zadevo: saj je Kranjska morala proti pravici dati kočevski mandat, toraj bi morala tudi Kranjska dobiti odškodnino z novim (dvanajstim) slovenskim mandatom, temveč še prav posebno radi tega in baš radi tega, ker so Nemci to kompenzacija naravnost ponu-

jali in je bila tedaj dosegljiva brez boja, naravnim putem.

Toda izbrali smo kompenzacijo na Štajerskem in — posledica je sedaj nov nemški mandat, ki sega deloma v spodnještajersko ozemlje. Na to nihče ne bi bil niti mislil, če ne bi bili mi zahtevali sedmega štajerskega mandata.

Res je sicer, da bi bili Nemci (skupaj) po generalnem kompromisu v vsakem slučaju dobili isto število novih mandatov.

Gotovo pa je ravno tako, da, če ne bi bilo sedmega štajerskega mandata, se nobeden novih nemških mandatov ne bi bil dotaknil spodnještajerskega ozemlja.

Realnopolitični efekt teh izprememb in alternativ je bil sledeči:

Sedaj, po obstoječem volilnem redu, ima Spodnještajerska 4 slovenske in dva nemška poslance, razmerje obojestranskega narodnega zastopstva je toraj 2:1.

Po Gautschevi predlogi bi bilo 6 slovenskih poslancev napram dvema nemškima. Razmerje bi torej bilo 3:1, tedaj veliko ugodnejše, nego je sedanje.

Po odsekovih sklepih pa se je to razmerje v toliko poslabšalo, da bodejo v bodoče trije nemški poslanci neposredno zapleteni v spodnještajerske narodne boje napram 7 slovenskim. Razmerje slovenskega narodnega zastopstva napram nemškemu bode torej stalo kakor 2½:1. Sicer še vedno bolje, kakor sedaj pa vendar bistveno slabše, nego po Gautschevi predlogi.

In vendar je bilo v naših rokah, ohraniti Gautschevo razmerje! Toda bil je eden tistih osodopolnih trenutkov, ko ono, kar je politično pametno, velja kot »narodno izdajstvo«. Udal sem se proti svojemu političnemu prepričanju volji drugih. Zastavil sem vse svoje moči za izvenkranjsko kompenzacijo — in tako sodeloval pri politični napaki, ki je v svojih posledicah prinesla Nemcem nov uspeh.

Toda kar je, to je. Danes se ne da na tem nič več premeniti. Uverjen sem, če Nemcem danes ponudimo, da kočevsko kompenzacijo preložimo na Kranjsko, a oni naj z novim srednje - spodnještajerskim mandatom gredo kam drugam, nam to ponudbo uljudno ali neuljudno, na vsak način pa odločno odklonijo.

Sedmi slovenski mandat štajerski ostane, to je pribito; ostane pa tudi novi nemški mandat Lipnica-Ptuj. Mi nimamo druge možnosti, nego tudi poslednji mandat »požreti« — ali pa se postaviti z Malikom, Steinom, Stürgkhom, Plantanom, Tavčarjem in Ferjančičem vred v bojno črto zoper celo reformo.

Drugega izhoda ni.

Vendar pa priznavam, da je pomanjkljivo, soditi razmerje med slovenskimi in nemškimi glasovi z lokalnega stališča. S splošnega slovenskega stališča je precej ire-

levantno, kam postavijo nacionalni Nemci svoje mandate; v glavni stvari je odločilno le skupno število slovenskih glasov napram skupnemu številu narodno-nasprotnih glasov.

V tem oziru pa nismo s tem nič izgubili, da so Nemci šli s svojim novim mandatom v Ptuj.

Zame je to glavna točka, in zato se mi tudi novi nemški mandat na Štajerskem ne zdi večje važnosti, nego katerikoli drugi nemško-nacionalni mandat. Zato in pa tudi glede na naš narodni ugled bi se mi zdelo danes zelo napačno, da bi kdo hotel resno uvaževati preložitve narodnega slovenskega mandata s Štajerske na Kranjsko.

Danes je to politično kratkomočno nemogoče. Štajerski sedmi slovenski mandat mora sedaj na vsak način ostati. To povdajam izrecno, da se moja izjava ne bi napačno tolmačila. Smatral sem le za svojo dolžnost, svoje nazore odkrito obrazložiti ker po mojih mislih podpirajo objektivno sodbo dejanskega položaja.

Doğodki na Ruškem.

Judovska zveza in zaloga njenega orožja.

Pri požaru, v katerem so gorele Leinkamiske shrambe v Krakovu, je hotel slučaj, da ni izgorelo pač vse do konca, ampak so se pokazale ondi nakrat — velike zaloge orožja. S tem so se odprle oblastim oči. To je bil torej vir, iz katerega je dohajalo orožje morda že od prvih početkov ruske revolucije. Policijski krogi so trdno prepričani, da je to zaloga judovske zveze, ki je delovala z njo zlasti po Rusko-Poljskem. Tvrda Leinkampi je torej izrecno judovska in je preskrbovala ob času revolucije gotovo vse uporne Jude v Rusiji z orožjem. Stvari bodo pojasnile zlasti izjave šefov tovarne. Pravijo, da je takih zalog orožja po Galiciji še več.

Diktator Poljske.

Iz Varšave poročajo, da bo imenovan grof Ignjatjev za diktatorja Poljske.

Vojaki-policijci.

Skalon je izdal taino povelje, po katerem prevzemo policijske službe vojaki v slučaju, če se umori policajev ponavljajo. — Varšavska vojna oblast je v pričakovanju napada od radikalne stranke dala preiskati vojaštvo, da bi se prepričala o zanesljivosti vojakov. Dva polka sta se odločno uprla policijski službi. Enemu bataljonu so morali vzeti vse puške, ker so se bali upora.

Policijce more po cestah.

Peterburška policija je zvedela, da nameravajo revolucionarji policijske straže v Vilni in Smolensku istočasno ubiti. Oblasti so silno iznenadene. V Bloku so bili res na dano znamenje vsi policijci po cestah umorjeni. Enake vesti so došle iz vseh zapadnih provincij.

LISTEK.

Družba rdečelascev.

Spisal C. Doyle.
(Dalje.)

Užaljen skobacal se je postavni gospod Merryweather na zaboju, Holmes pa je jel s pomočjo stekla preiskovati špranje po kamnitih tleh. Le malo trenutkov je trajala preiskava, potem pa je skočil pokoncu ter spravil steklo v žep.

»Časa imamo še najmanj celo uro«, je dejal; »kajti toliko časa, dokler ne bo dobri trgovec v postelji ter se zazibal v sladki sen, toliko časa se ne bodo upali začeti. Potem pa tudi ne bodo odlašali niti minuto, kajti čimprej začno z delom, tem več časa jim bo ostalo za beg. Kje smo zdaj, to si gotovo uganil, Watson, namreč v kleti podružnice ene izmed glavnih londonskih bank. Gospod Merryweather je načelnik ravateljstva; ta ti bo rad pojasnil, zakaj imajo najdrznejši londonski vlomilci ravno sedaj največ povoda zanimati se za to klet.«

»Zaradi našega francoskega zlata.« dejal je šepetaje ravnatelj.

»Kaj pravite, zaradi francoskega zlata?«

»Da. Pred nekaj meseci se nam je zdelo potrebno, da zvišamo svojo zalogo v gotovini, zato smo si v to svrhu izposodili iz francoske banke tridesettisoč napoleonov. Pozneje se je izvedelo, da nam denarja sploh ni treba razpečavati, zato leži še mirno v naši kleti. V zaboju, na katerem sedim, je dva tisoč napoleonov (zlatnikov), ki so vloženi med stanjilove plošče. Naša zaloga nekovanega denarja je ravno sedaj mnogo večja, kot ga je sploh kedaj naloženega prikaki bančni filijalki. Ravnateljstvo je bilo že v strahu zaradi tega.«

»Kar je seveda umevno«, pritrdil je Holmes. »Toda sedaj je čas, da si razdelimo svoje vloge. Uverjen sem, da se v pol ure zgodi, kar se ima zgoditi. Med tem pa je treba, gospod Merryweather, da zaprete svetilko.«

»In sedim v temi?«

»Bojim se, da. Vzel sem sicer karte s seboj, ker sem si mislil, štirje smo, mogoče da se vam vseeno posreči naša partija. Zato res obžalujem, da so priprave sovražnika dospele tako daleč, da za vse na svetu ne smemo več pokazati luči. Pred vsem je treba, da si izbere vsak svoj prostor. Opraviti imamo z drznimi ljudmi, ki nam utegnejo biti nevarni, če jih zasčimo v še tako zanje neugodnem slučaju.

Zato nam je treba biti previdnim. Jaz se postavim za tale zabojo, vi se skrijete za onimle. Kakor hitro posvetim nasprotniku v obraz, v istem hipu zagrabite urno ter ustrelite. Tudi ti, Watson, stori tako in naj ti vest ničesar ne očita, četudi koga ustreliš.«

Napel sem petelina ter položil samokres na zabojo, za katerim sem se skril. Holmes je zaprl svetilko z kovinskim oklepom in bila je tema — popolna, kakoršne dotlej še nisem doživel. Le voni razgrete kovine mi je pričal, da je še luč v svetilki, da jo bo mogoče o pravem času rabiti. Moji živci so bili vsled pričakovanja tako razburjeni, da me je bilo vsled teme in mrzlega, vlažnega podzemnega zraka v resnici groza.

»Le ena sam pot je še odprta zločincem«, šepnil je Holmes. »nazaj skoz hišo v Saxe Coburg Square. Upam, da ste odredili, Jones, za kar sem vas prosil.«

»Pred vrata sem postavil nadzornika in dva častnika.«

»Toraj so vsi izhodi zaprti. Sedaj je treba samo še molčati in čakati.«

Cela večnost! Tako se mi je zdelo, a pozneje sem se uveril, da smo čakali samo pet četrtink ure; zdelo se mi je, da mora biti noči že davno konec in da se je že davno zdanilo

nad nami. Vsi udje so mi otrpili; nisem si upal niti ganiti, vsi živci so mi bili napeti, poslušal pa se mi je tako poostri, da nisem le slišal dihanja svojih tovarišev, ampak prav natančno razločeval globoko dihanje precej rejenega Jonesa in tiho stokanje ravnateljevo. Z mojega prostora je bil razgled ravno čez zabojo na kamniti tlak. — Kar sem zapažil odsev luči, ne debelejši kot nit. Najpopred je bil videti le en žarek ob kamenitem robu; odsev pa se je kmalu povečal in brez vsakega glasu ali znaka so se odprla tla toliko, da se je prikazala roka — nežna, bela ročica, skoro kot ženska, ki je tipala kroginkrog izdobline. To je trajalo komaj minuto časa. Nato pa je hipoma izginila in bilo je zopet tema izveniški oni prostor, ki je kazal odprtino. Potem se je začel sunek, kamnita plošča se je dvignila ter preobrnila, iz zevajoče odprtine v tleh pa se je razlila v krogu svetloba, prihajajoča iz svetilke. V odprtini se je prikazal obraz mladeniča z ostrimi obrisi, a še skoro otroških potez; pazno se je oziral okrog sebe. Potem se je prijel dvojce rok za rob odprtine, za njim pognal se je gorenji del života in v hipu klečalo je celo truplo na vrhu kletnih tal. Hitro se je zvrnil ter potegnil za seboj spremljevalca enako neznatne postave, kot je

Skladišče revolucionarjev v šoli.

Peterburška policija je našla v inženirski šoli 50.000 patron pod deskami učne sobe, 20 gojencev so zaprl.

Admiral Roždestvenskij

je jako opasno obolel. Bolezen se mu je včeraj shujšala.

DALMATINSKI HRVATJE CESARJU.

Spletski župan dr. Trumbić je sklical posvetovanje, kako naj se vedejo dalmatinski Hrvatje, ko pride cesar v Dalmacijo. Trumbić je predlagal, da naj dalmatinski poslanci korporativno sprejmejo cesarja v Dubrovniku in njihov govornik naj v pozdravu naglašja, da spada Dalmacija pravno k ogrski kroni, ter naj zahteva, da se Dalmacija združi s Hrvaško. Hkrati se naj dela nato, da dalmatinsko ljudstvo cesarja nikjer slovesno ne sprejme. Dr. Trumbić je vnet pristaš reške resolucije in hoče na tako občutljiv način pokazati vladarju nezadovoljnost Dalmatincev.

LIBERALNI BIROKRATIZEM IN ŠOLSTVO.

Kakor znano je učno ministrstvo razveljavilo izvršilno naredbo češkega deželne šolskega sveta, ki ukazuje pod kaznijo, da se otroci udeležijo bogoslužnih vaj. To je storil liberalni učni minister Marchet, ki je nedavno tožil, kako težavno je dandanes stališče za svobodomiselnega učnega ministra v Avstriji. Zdaj se pa sliši, da hoče učno ministrstvo vprašati vse deželne šolske svete, kaj oni sodijo o verskih vajah otrok, in potem bo izdalo enoten odlok za celo državo. No, če bo vprašalo kranjski deželni šolski svet v njega sedanjih sestavi, bo vitez Kaltenegger oddal svoje strokovnjaško mnenje gotovo tudi v tem smislu, kakor bo všeč staremu liberalcu v ministrskem fotelju. Ljudstvo pa mora vse požreti, kar mu skubajo taki okosteneli birokrati.

NEMŠKI KATOLIŠKI SHOD.

V Essenu se je pričel 19. t. m. trinpetdeseti nemški katoliški shod. Dasi prireajo na Nemškem vsako leto katoliški shod, je vendar udeležba velikanska. Zanimanje za katoliški shod je vedno veliko, ker pridejo tu v razgovor vedno važna verska in gospodarska vprašanja. Začel se je katoliški shod z obhodom — katoliških delavcev. Udeležilo se ga je čez 30.000 delavcev, ki so marširali v dveh kolonah. Nič manj nego 64 godb je igralo v sprevodu. Poleg glavnih zborovanj je še kakih 60 društvenih in drugih zborovanj. Tu zborujejo n. pr. katoliški učitelji, misijonarji, trgovci, dijaki itd. Svoje občne zборе imajo pri tej priložnosti »Ljudsko društvo za katoliško Nemčijo«, »Društvo katoliških abstinencov«, »Avguštinovo društvo za katoliško časopisje« itd. Shoda se udeležuje predsednik bavarske poslanske zbornice dr. pl. Orterer in mnogo državnih poslancev. Opomni moramo, da so se protestantje vedli jako uljudno do katoličanov, kar so pokazali zlasti s tem, da so jim dali na razpolago brezplačna stanovanja.

Misel katoliških shodov prodira tudi drugod. V kratkem bo katoliški shod v Hebu (Eger) na Češkem, v trdnjavi vsenemštva in losvonomstva. Kdo bi si bil mislil, da bodo tudi tu katoličani dobili poguma, da se javno pokažejo? Pa brezobzirnost sovražnikov jih je vzdramila, in zdaj hite, da popravijo, kar je zamujenega.

NAMERAVANI ATENTAT NA PREDSEDNIKA FRANCOSKE REPUBLIKE.

Anarhista so prijeli v Marseillu. Policija je preiskala delavnico revnega črevljarja Francesca Civilla in našla par zavojev, napolnjenih s snovmi, ki so potrebne za bombo. Na listih, ki so jih našli pri njem, je bil napisan naslov na ime Vincenta iz Castillamare, kar je pa krivo. Črevljarjevo ime je Civillo in doma je iz Boscoreale. Razstrelilne snovi

so bile namenjene za predsednika francoske republike Fallieresa. Pri anarhistu so našli tudi celo množino docela novih ključev. Iz tega sklepajo, da imajo anarhisti v Marseillu svojo hišo, kjer izdelujejo bombe.

ZAROTA PROTI PREDSEDNIKU PALMA.

Iz Havane poročajo, da so ondi odkrili zaroto proti življenju predsednika Palma.

Dnevne novice.

+ **Tretji slovenski katoliški shod.** Pripravljali odbor za III. slovenski katoliški shod naznanja, da je **zaključil sprejemanje prijav** za udeležbo pri III. slovenskem katoliškem shodu. Udeležencev bo nad 7000, ki imajo že vsi vstopnice. Jako mnogo bo zastopanih društev, okoli 40 društvenih zastav je že prijavljenih; nekatera društva pošljejo pevske zборе. Med udeleženci je tudi zastopstvo koroških Slovencev, izmed katerih posebno omenjamo deputacijo »Družbe sv. Mohorja« iz Celovca. **Reditelji bodo imeli bele trakove**, na kar opozarjamo vse udeležence. Kdor bo imel kako vprašanje radi stanovanj itd. naj se obrne na reditelje.

+ **Slovenski Štajerci na III. slovenskem katoliškem shodu.** Pri nobenem dosedanjem slovenskem katoliškem shodu še ni bila tako velika udeležba slovenskih Štajercev, kakor bo na III. slovenskem katoliškem shodu. Nad 300 slovenskih Štajercev prihiti v Ljubljano, ker pa bo njihov povratek različen in nekateri pohite tudi na Gorenjsko, drugi po novi železnici v Trst, tretji v Postojno, nekaj jih pride že v soboto v Ljubljano, največ jih pa ostane vse tri dni v Ljubljani, je priredba posebnega vlaka nemogoča, ker ni skupnega povratka. **Štajerci se odpeljejo z vlakom, ki gre v nedeljo 26. t. m. ob 5. uri 35 minut zjutraj iz Maribora.** Udeležniki na posameznih postajah se naj jim pridružijo. S tem vlakom se pripelje tudi najodličnejša štajerska slovenska godba, vrta šoštanjnska narodna godba.

+ **Ogledovanje Ljubljane.** Deželni odbor je udeležnikom tretjega katoliškega shoda dovolil, da si brezplačno ogledajo deželni muzej, deželno gledališče in deželnozbornsko dvorano z galerije. Ogledovanje se vrši v nedeljo popoldne. Reditelji naj to store v posameznih gručah.

+ **Vspored I. jugoslovanskega sestanka katol. abiturientov** 25. avgusta v Ljubljani: Ob 8. uri zjutraj skupna sv. maša v cerkvi sv. Srca Jezusovega. Ob 9. uri dopoldne zborovanje v dvorani »Rok. doma«, Komenskega ulice št. 12. Referati: Abit. Jak. Šilc (Slov. Ljubljana), Ideja jugoslovanske vzajemnosti. Abit. Andr. Živkovič (Hrvat Osijek), Pogled na stanje hrvatskog srednješolskog djaštva. Abit. Fr. Stele (Slov. Kranj), Umetnostna misel krščanstva. Abit. Lav. Kemperle (Slov. Gorica), O goriških dijaških razmerah. Abit. Ant. Komlanec (Slov. Novomesto), Kam moramo obrniti svojo pozornost? Ob 3. uri popoldne izlet v okolico po dogovoru. Ob 8. uri zvečer prijateljski sestanek in družabni večer v veliki dvorani hotela »Union«; zajedno skupna udeležitev pozdravnega večera III. slovenskega katoliškega shoda. Sestanka v »Rokodelskem domu« se smejo udeležiti samo povabljeni, ki morajo imeti seboj na svoje ime se glaseče vabilo. V imenu pripravljalnega odbora Fr. S. Dornič, Andr. Živkovič. Ako bi bil odbor pri obilemu poslu komu pozabil doposlati vabila, naj se mu oprusti. Vabila se dobijo pri predsedniku abiturientu Dorniču v Radovljici ali pa v soboto pred sestankom v »Rokod. domu«. Odgovarjamo na razna vprašanja, da ima vstop in pristop vsak slovenski abiturient katol. narodnega mišljenja, čeprav se ni že preje javil in tozadevno prispeval. V soboto se je oskrbelo skupno kosilo za primerno ceno. Tega kosila se lahko udeleže tudi drugi, vendar morajo vsaj do četrta to naznaniti na naslov: Fr. Dornič, Ljubljana, Karlovska cesta št. 15. — Pripravljalni odbor.

+ **»Slovenska dijaška zveza«** naznanja svojim pevcem, da se začno pevske vaje za komerz, ki se vrši v terek zvečer, v četrtek 23. t. m. ob 5. uri popoldne v pevski sobi kn. šk. semenišča v Ljubljani in prosi vse svoje pevce, da zanesljivo pridejo k skušnji, ker bi nastale sicer neljube zmešnjave.

+ **Prenočišča na tretjem slovenskem katoliškem shodu.** Oni, ki so se oglasili za prenočišča so večinoma že dobili listke z naslovi prenočišč oziroma jih še dobe pred odhodom v Ljubljano. V Ljubljani naj si po shodu v nedeljo poiščejo svoja prenočišča, da si oskrbe vhod zvečer. Vsi naj gredo gotovo tja prenočevati, kamor je določil pripravljalni odbor, da bo red. Ako bi kdo ne bil zadovoljen s prenočiščem naj pošlje dotični listek takoj nazaj, a to le v posebno važnem slučaju.

+ **Občni zbor »Zadružne zveze«** se je vršil včeraj ob množestvilni udeležbi pod

predsedstvom dr. Kreka. Zastopane so bile tudi dalmatinske in istrske zadruge. Revizijsko poročilo je podal revizor osredne zveze z Dunaja g. Faschingbauer. Zaradi napadov nasprotnih listov slovenskih in nemških je namreč »Zadružna zveza« zahtevala natančno in strogo revizijo. Poročilo o rezultatih te revizije je sijajno zadostilo za »Zadružno zvezo«, ki je danes priznana ena najbolje urejenih in najživahnejše poslujočih zadružnih zvez sploh. Obširno poročilo smo morali za danes odložiti, omenjamo le to, da je bilo v »Zadružni zvezi« prošlo leto 285 zadrug (sedaj jih je že 321). Te so šteje 65.209 članov, ki so vplačali deležev za 2.098.162:08 K. Skupni promet vseh zadrug je znašal 169.513.845 kron 11 vin. Njih čisti dobiček znaša 381.649 kron 56 vin. Reservni zakladi vseh v »Zadružni zvezi« združenih zadrug so znašali koncem lanskega leta 1.246.872 K 25 v. Iz teh števil lahko vsakdo že razvidi, kako velikansko je delovanje zadružništva in kolike važnosti za narodno gospodarstvo je »Zadružna zveza«, ki je prava mati, pokroviteljica, braniteljica in pospeševalka zadružnega gibanja. Podrobno poročilo daje veleinteresanten vpogled v to delovanje.

+ **Kmetška županska zveza** je sklenila, da se obrne s posebno prošnjo na vojno ministrstvo in na državni zbor, da se premesti skladišče za smodnik iz pomerija ljubljanske okolice in isto zgradi v popolnoma ločenem svetu, kjer ni nevarnosti za življenje in imetje ljudstva.

+ **Era Pittreich!** Preiskovalni sodnik v Brežicah, renegat, protestant, Turnwart dr. Oswatitsch je zabil dr. Ivanu Benkoviču v Brežicah zagovarjati se v slovenskem jeziku. Okrožno sodišče v Celju je odklonilo vsako meritorno rešitev, češ, da po zakonu ne more ničesar ukreniti. Višje deželno sodišče v Gradcu je nato odločilo, da »ne more ničesar ukreniti« na pritožbo dr. Benkoviča, da pa njemu (torej le dr. Benkoviču) dovoli po § 104. k. p. r. svoje odgovore zapisnikarju diktirati. Kako milostno! Tedaj sodnik-uradna oseba sme izpraševati le v nemškem jeziku, obdolženec pa sme odgovarjati slovenski in če je zmožen, tudi odgovore diktirati. In če tega ni zmožen ali če neče diktirati? Potem se seveda sme le nemški protokolirati! To je logika pod ero Pittreich. Dr. Benkovič se je pritožil na ministrstvo.

+ **Prehod topničarjev preko Mojstrovke** je popolnoma vspel. Vaja je imela za podlago slučaj, če bi Bovec zasedel sovražnik.

+ **Dežniki družbe sv. Cirila in Metoda za Istro.** Družba sv. Cirila in Metoda za Istro je spravila v svet novo družbino podjetje. Ravnateljstvo družbe je pravkar podelilo dovoljenje za izdelovanje družbenih dežnikov tvrdki Aghina in Lipicev na Reki. Tvrdka se je obvezala, da v prvih dveh letih plača družbi v to ime 5000 kron.

+ **Nemci in Italijani proti ravnopravnosti.** Laški »Piccolo« se je zagnal z vso židovsko svojo nesramnostjo v predsednika tržaškega nadsodišča Gertscherja, ker je v zadnjem času dobil slovenski odvetniški kandidat na svojo slovensko prijavo, da stopi v sedno prakso, slovensko rešitev. Za vsakogar, tudi za nejurista, je jasno, da je odvetniški kandidat v tem slučaju nasproti sodišču navadna stranka in da se ne gre za notranje uradne posle. Opravičen je torej terjati na slovensko vlogo slovensko rešitev. To je nekaj samo ob sebi umljivega, ali vendar so začeli Italijani in Nemci ogorčenja kar noreti, ker se je Slovencu izkazala pravica. Kakšno škodo imajo od tega Nemci zlasti v Trstu, nam je docela neumljivo. Značilno je pa postopanje Italijanov: Pod prejšnjimi nemškimi višjesodnimi predsedniki so namreč laški odvetniški kandidati dobivali rešitve svojih prijav v nemškem jeziku, po novi pravilni praksi pa bi jih dobili seveda v laškem. Toda v svoji zagrizenosti bi rajši sami krivico trpeli, samo da se krivica godi tudi Slovincem.

+ **Profesor Bezenšek iz Solije**, odlični slovenski rojak, se mudi na Gorenjskem.

+ **25.000 lir je zapustil Trstu** za dobrodelne in človekoljubne namene v Italiji umrli profesor David Besso, rodom Tržačan.

+ **Novoimenovani kadeti.** Povodom cesarjevega rojstnega dne so bili izmed domačinov imenovani za častniške namestnike naslednji gojenci kadetnih šol: pri domobranci Koračin pri 27., Ernest Majcen, Janko Grundner in Alojzij Barle pri 4. ter Adolf Furlan pri 5. domobranskem polku; pri infanteriji: Mihael Lukanc pl. Savenburg, Josip Mlakar in Emerik Cvahte pri 17., Vinko Potočnik in Herbert Del Cott pri 7., Fran Šega pri 97., Ludovik Boh pri 79., Ivan Orehek in Fran Setina pri 96., Friderik Intihar pri 71., Evgen Wurzbach pl. Tannenberger pri 9., Alojzij Adamič pri 2. in Bogumil Koderman pri 85. pešpolku ter končno Valentin Čop pri 8. topničarskem polku.

+ **Premeščanja pri južni železnici.** Izvršila so se zadnji čas zopet sledeča premeščanja: Adjunkt Ivan Kejžar je prestavljen iz Ljubljane v Maribor, adj. Jurij Labek iz Lienza v Celje, adj. Herman Prescheren iz Beljaka v Trst, asistent Marij Bander

iz Opatije v Toblach, asist. Štefan Beloglavec, doslej postajenačelnik na Lazih v Maribor kot asistent, asist. Cezar Brumen iz St. Petra v Neumarkt Tramin, asist. Ivan Cesar iz St. Petra v Velikovec-Sinčoves, asist. Josip Gaberjevčič iz Nabržne v Litijo, asist. Josip Leitner iz Laškega v Donawitz, asist. Franc Luschitzky iz St. Jurija v Trst, asist. Jakob Majerič iz Lipnice v St. Peter, asist. Franc Novljan iz Velikovec-Sinčavesi v Toblach, asist. Štefan Oppitz iz Pliberka na Pragersko, asistent Alojzij Pirkovic iz Trbovelj v Opatijo, asist. Anton Podgornik iz Opatije v Alo, asist. Egon Tancig iz Trofaich v Zalog, asist. Ivan Zupančič iz St. Petra v Trst, asist. Franc Repič iz Poljčan v Trst, aspirant Eg. vitez pl. Jettmar iz Zagrada v Sežano, aspirant Karol Rudella iz Rimskih Toplic v St. Jurij.

+ **Orožniki prijeli ministrskega predsednika barona Becka.** V zadnjem času so vlomili tatovi v grad Novo-Celje pri Zalcu in mnogo stvari pokradli. Ta čas se je mudil na počitnicah na graščini Plevna v tem kraju pri svoji materi ministrski predsednik baron Beck. Vsi letovičarji so bili vsled dogodka zelo oplašeni in dve dami, ki sta stanovali v poslopju žalskega orožništva, sta doživeli še poseben strah. Nekega večera čujeta nenadoma, kako pridrdra voz in se ustavi pred hišo. Nato čujeta moško govorjenje in kmalu potrkano nekdo trdo na vrata. Ena dama je stopila k durim, odprla vrata in vprašala došleca po zahtevah. Ta je vprašal, kje stanujejo orožniki in to tudi izvedel. Med tem je pa druga dama sklicala vso hišo in nje okolico na noge, češ, da so prišli »tatje«. Ljudje so prišli od vseh strani z močnimi svetilkami, orožništvo je razburjeno nastopilo s puško in bajonetom in izpoznalo, da sta došleca — baron Beck in njegov sluga. Ministrski predsednik je prišel orožništvu priporočat, naj pazi z ozirom na vlom v Novem Celju posebej še na grad Plevno, ker se je bal za bolno sestro in staro mater.

+ **Časne ognjegasne svetlinje** je poklonil deželni predsednik članom prostovoljnega gasilnega društva v Toplicah Josipu Zupancu, Ignaciju Turku, Francu Sitarju, Josipu Stermišu, Antonu Mežnaršiču in Janezu Markoviču po nalogu najvišjega sklepa od 24. novembra 1905 za 25letno zaslužno sodelovanje pri požarni brambli.

+ **Smrt pri prijateljevem pogrebu.** V četrtek, dne 16. t. m. ob 1. uri 20 min. zjutraj je umrl v Dobravljah na Goriškem vsled tuberkuloze sedmošolec-odličnjak Rud. Hrobat. Na njegov pogreb, ki se je vršil dne 18. t. m., prišel je med drugimi dijaki tudi pokojnikov sošolec in osebni prijatelj Henrik Vogrič iz Podgore pri Gorici. Po pogrebu se je šel še z drugimi dijaki kopat v bližnjo reko Vipavo, ki pa je bila vsled dežja malo kalna. Skoraj pri prvih se je podal v vodo, ki pa je bila na onem mestu zelo globoka, Vogrič. Kmalu nato so začuli njegovi nekoliko oddaljeni tovariši klic: »Na pomoč, pomagajte!« Ko so prihiteli na mesto tovariši, videli so ga še kako je izginil pod vodo. Rešitev je bila vsled strmega obrežja, vsled velike globočine in razburjenosti dijakov nemogoča. Mrtveca se je posrečilo s pomočjo čolna le po dolgem iskanju potegniti iz vode. Mislite si žalost starišev, ko so zvedeli za sinovo smrt. Pokopan bo pri svojem sošolcu danes ob 4. uri popoldne na Dobrovškem pokopališču.

+ **Iz Kamne gorice** se Vam poroča, da se je pod spretnim vodstvom »Zarjana« J. Ermana uprizorila od kamnogoriškega delavskega bralnega društva res v prav narodnem duhu pisana igra »Divji lovec«. Vsa čast našim Kamnogoričanom, ki podvezajmo sedaj že leto za letom toliko vzgojevalnih ljudskih predstav. Nekaj let sem že namreč uprizorjajo ljudske narodne igre ter pospešujejo tako v svojem okrožju delo ljudske prosvete — a to s tako vnamo, da bi bili pač lahko vzor vsakemu mestnemu okraju naše domovine. Da pa je uspela ta prireditev tako nepričakovano vrlo, smo pač poleg režiserju »Zarjanu« Ermanu, dolžni vso pohvalo gospici J. A. v vlogi Majde in g. »Janezu«. Nič manj srečno pa niso bile razdeljene in izpeljane tudi ostale vloge. Rihtar, Gašper in Tonček so bile v kar najboljših rokah! Tudi ostalim igralcem vse priznanje! — Pri predstavi in prosti zabavi so sodelovali v popolno zadovoljnost tamburaši katol. izobraž. društva iz Radovljice.

+ **Smrtna kosa.** Umrla je v Metliki v visoki starosti gospa Alojzija Kapele, udova oskrbnika. — Umrla je v Metliki gospa Marija Sturm, soproga učitelja v pokoj.

+ **Artillerija na potu.** Na povratku s strelnih vaj iz Krškega sta dospela včeraj bateriji 1. in 2. goriškega topničarskega polka v Novomesto, oziroma Kandijo.

+ **Sobotna nevihta.** Pri nočni nevihti v soboto je šla v obližju Trške gore med ploho tudi toča. Strela je razbila 5 telefonskih drog v Ločenski cesti.

+ **Iz Dobrepolja.** Ta teden se je začel kopati temelj za novo šolsko poslopje, ker je bilo dosedanje pretesno. Stavba bo stala čez 28.000 kron. — Temeljito se popravlja tudi kaplanija, kar je bila skrajna potreba. — Za katoliški shod je bilo do nedelje oglašenih 150 mož in mladeničev, več kakor v vsaki drugi fari ribniške dekanije. — Mladeniči se pripravljajo za igro »Sanje«. V kratkem se bo ustanovilo izobraževalno društvo in pevski zbor. Žal, da ni primernih prostorov. Prihodnje leto bo posojilnica zidala svoj dom in v njem dvorano za 600 oseb; potem se bo društveno življenje zamoglo tem živahnejše razviti.

+ **Starološke dekanije sodalitas** mesečni sestanek v Poljanah v četrtek, dne 23. avgusta ob 11. uri popoldne.

— **Deček utonil.** Dne 16. t. m. je odšla bajtarica Helena Drahsler iz Drulovke v Kranj in pustila tri otroke, od enega do pet in pol leta stare, pod nadzorstvom svoje desetletne hčerke Marije doma. Med tem ko se je deklica pripravljala iti z otroci k Savi perilo prat, zvil bil je sedemletni deček Janez Dragorin pet in pol leta starega Peterčka Drahslerja, da sta naprej tekla k Savi. Med tem ko sta jo skušala prebresti, odnesli so Peterčka valovi in je takoj izginil pod vodo. Ponesrečenega dečka še sedaj niso našli.

— **Nevaren konkurent na Šmarni gori.** Na Šmarni gori ima Ivana Sever gostilno na vrhu zraven cerkve, France Šetina, posestnik, pa žganjarijo v sedlu ob poti proti Pirničam. Pri gorenji krčmarici služi za hlapca 18 let stari France Gregorš. Obdolženec ima na Ivano Sever tiho jezo, ker k nji več ljudi zahaja, kot k njemu. Dne 5. maja peljal je Gregorš na vozu, vpreženem z dvema voloma, na Šmarno goro sod vina. Ko sta prišla z 12 let stari Francetom Severjem blizu sedla, udaril je Šetina, ki je na poti čakal, s kolom po volih, da sta stopila čez cestni rob ter se je voz navzdol nagnil, potem je podtaknil kol pod soro in voz prevrnil. Sod se je zvrnil na klanec in je bil Gregorš v smrtni nevarnosti, vendar se mu je posrečilo, sod obdržati. Šetina je pa stopil k njemu, zasakal sod in ga porinil navzdol, da se je razbil, potem pa še zadnji del voza prekopicnil v dolino. Sedel bo zato pol leta v težki ječi.

— **Umrl je v Ložu c. kr. davkar v pokoju** g. Anton Nučič.

— **V Radovljici** prirede 2. septembra radovljiški diletantje veselico z narodno igro »Deseti brat« v prostorih g. Kunstelne v Radovljici.

— **Strele.** Iz Ajdovca pri Žužemberku se nam poroča: Zopet Vam poročam nesrečo, ki se je pripetila tudi v Srednjem Lipovcu. Okrog osmih zvečer je udarila strela v dimnik pri Poznikovih, šla v hlev ter ubila kravo in omamila starejšo sestro. V enem tednu sta bili nesrečni dve hiši, kar je posebno občutljivo za sedanje žalostne kmetijske razmere.

— **Iz medvodne občine** se poroča, da je toča po katarinski župniji bila kakor orehi debela. Tudi nekatere vasi Golobrd, Žlebe preške fare je močno zadela.

— **Sodišče v Domžalah?** V Domžalah se baje v kratkem ustanovi sodišče.

— **Na Bledu** je bilo do 12. avgusta 2075 letoviščarjev.

— **Umrl je pri Sv. Tomažu na Goriškem** učiteljski IV. tečaj g. Tomaž Bratina.

Štajerske novice.

Š **»Domovina«** na delu! Značajna »Domovina« je sedaj ob času kislih kumaric grozno prazna. Zato pa ima tem več prostora za boj proti našemu listu in Slovenski ljudski Stranki. Svoja zabavljanja prinese najprej Ekar v »Miru«, zvesto jih potem ponatiskuje Spindler v »Domovini«. Na ta način se polnijo zadnje številke »Domovine«. — No, nam je tako delovanje »Domovine« tudi prav, če bo pa prineslo njenim lastnikom tistih uspehov, ki si jih morda obetajo, je pa drugo vprašanje. Zaznamo jih, da pri takem zahrbtnem, neznačajnem postopanju proti Slovenski ljudski Stranki in nje poslancem najbolj trpe interesi štajerskih Slovencev. Če že prinašate oglojene fraze iz »Mira« in »Naroda«, ki mrgolijo neosnovanih, nedokazanih sumničenj ter obtožb, ponatisnite še pojasnila, ki smo jih prinesli z dokazi vred iz najzanesljivejših virov. Zlasti bi svojim čitateljem lahko prinesli pojasnilo in odgovor na vprašanje, kako je vendar to mogoče, da se je dr. Žitnik pet dni prej obrnil na dr. Gessmanna, predno je »Narod« svojo laž o dr. Šusteršiču prinesel. Odgovor ste gotovo čitali v sobotnem »Slovenecu«, a ga iz časnikarske »dostojnosti« zamolčite. — Zelo smo radovedni, če bo »Domovina« tudi še pod novim urednikom tako značajna, kakor je bila v znanih volilnih bojih in v zadnji protiklerikalni gonji pod Spindlerjem. Čakali bomo tudi, kako stališče zavzamejo lastniki »Domovine« napram zadnjemu pozivu, naj se našim duhovnom v obraz pljuje. — Po tem dvojem bomo vravnali svoj nastop proti celjski gospodi.

Š **Šolski svetnik č. g. Ivan Krušič** je 19. t. m. bral v opatijski cerkvi celjski zlato mašo. Od vseh strani so prišli ga počastiti ta dan njegovi nekdanji učenci. Poklonili so mu zlat kelih z napisom: »1856—1906. Hvaležni učenci svojemu ljubljensmu profesorju Ivanu Krušiču ob zlati maši.« Med učenci sta tudi prevz. knezoškof dr. Mihael Napotnik in mil. g. prelat Hribovšek iz Maribora, ki je imel pri zlati maši slavnostni cerkveni govor. — Predobremu gospodu zlatomašniku kličemo tudi mi: Bog Vas živi še mnoga leta!

Š **Zlata poroka.** Vljudno se naznanja, da sta Blaž Kovšec in njegova soproga Neža, roj. Iršič, 19. t. m. slovesno obhajala z la to svojo poroko.

Š **Iz Braslovč se nam piše:** Dne 17. t. m. je treščilo v gospodarsko poslopje posestnika Franceta Travner v Kamenčah. Strela je ubila enega konja in zažgala poslopje, ki je bilo hkrati v plamenih. Velika nevarnost je bila za sosednja poslopja zlasti za Travnerjevo hišo, koje se je ogenj prijel. Ob pravem času so pa prišli gasilci iz Braslovč, hišo rešili ter ogenj omejili samo na prvo pogorišče.

Koroške novice.

k **Političen shod** je bil v nedeljo pri Liku v Dobu. Udeležba je bila precej dobra. Govoril je deželni poslanec Fr. Grafenauer o položaju v deželi, šoli in o gospodarstvu nemške večine v deželnem zboru. — Gospod kaplan Sadjak je govoril o svobodni šoli in kmetijski organizaciji. Gospod župnik Slatin-

šek se je v vznesenih besedah zahvalil gospodu poslancu Grafenauerju za njegov trud za slovenske kmete. — V nedeljo, dne 19. t. mes., je politični shod v Vogrčah pri Škofju.

k **Strela je udarila** v sredo v skedenj posestnika po dom. Jurca v Vogrčah. Po hitri pomoči pod vodstvom vrlega gospoda župnika Slatinškega in gosp. deželnega poslanca Fr. Grafenauerja, ki je ravno tam postavljali nove orglje, so rešili skedenj. Nevarnost je bila za celo vas velika, ker primanjkuje vode in brizgalnice.

k **Ušel je pretekli petek** konj, ki ga je jezdil neki grajski služabnik iz Pliberka, in močno poškodoval neko žensko s Prevali, ki je bila namenjena na božjo pot k Sv. Luciji.

— **S Sv. Višarj** se nam poroča z dne 19. t. m.: Danes sneži. Zjutraj ob šestih je toploter kazal 4° C.

— **Sneg je padel** po koroških in tirolskih gorah.

Ljubljanske novice.

lj **Odlični gost v Ljubljani.** Danes se mudi v Ljubljani prevzvišeni gospod L a z a r M i e d i a, naslovni škof Areopolitanski, pomoljni škof nadškofa škaderskega iz Albanije. Odlični gost si je danes ogledal naprave »Katoškega tiskovnega društva«.

lj **The Royal Vio** ima danes zopet novo serijo. Videla se bode tudi IV. serija rusko-japonske vojske, ruskega carja Nikolaja, na smrt obsojenega generala Stössla in druge važne osebe vojske. Pri predstavi bode svirala celotna društvena godba. Glede na dobrodelen namen se pričakuje, da bode ta predstava dobra benefica za mestne uboge.

lj **O današnji dobrodelni predstavi The Royal Vio** se nam poroča: Podjetnika, gospoda baron Dane in Schüpbach, prirejata pred odpotovanjem v vsakem mestu predstave v dobrodelni namen. V Curihu n. pr. so dobili ubožci 1600 frankov. Da Ljubljana ne zaostane za drugimi mesti, naj bode danes zvečer velika dvorana hotela »Union« do zadnjega kotička napolnjena. Podjetje odpotuje sedaj v Prago, kjer ostane 10 tednov.

lj **43. domobranska infanterijska brigada**, močna 3050 mož in 300 konj, pride 23. t. m. v Ljubljano in odpotuje dalje na vaje šele 25. t. mes. zjutraj. Sem pridejo: domobranski infanterijski polk št. 3, domobranski infanterijski polk št. 26, drugi eskadron dragonskega polka št. 4. Baterije št. 1 in 2 artiljerijskih polkov št. 3 pridejo sem 22. t. m. in gredo 24. t. m. dalje.

lj **Za agenta se je predstavil** brezposelni Alojzij Würzer iz Maribora trgovcu z delikatesami Henriku Hiengu, ter ga z raznimi pretvezami opeharil za 40 K posojila, in za 21 K na zapitku in jedilih, kar obdolženec priznava. Bil je zaradi goljufije na osem mesecev težke ječe obsojen.

lj **Aretovati ga ni pustil.** Dne 20. julija okoli 10. ure po noči jo je po Dunajski cesti mimo Tavčarjeve hiše z dvema tovarišema mimahal Emanuel Zagar, in so vsi trije peli. Z dvorišča te hiše pridrvila delavca Andrej Fink in Janez Markun in jo mahneti za fanti. Fink vrže poleno za Zagarijem ter ga zadene v levo nogo. Ko ju je kasneje stražnik aretoval in hotel Markuna vkleniti, iztrgal mu ga je iz rok Fink s pripombo, da ta ni nič naredil. Sedel bo zato pol leta v težki ječi.

lj **Vsled družinskih preprirov si je sunil nož v prsa.** Z rešilnim vozom so prepeljali sinoči v deželno bolnišnico oženjenega pleškarja Franca Zupančiča. Vsled družinskih preprirov se je sunil sinoči z nožem v desno nogo tako, da je moral dobiti zdravniško pomoč.

lj **V Ameriko** je hotel odpraviti posestnik Pavel Perše iz krškega okraja, mladotnega delavca Franceta Markelca. Ker pa ta še ni zadostil vojaški službi, je na južnem kolodvoru službojoči stražnik oba aretoval. Zavarjala se bodeta pred sodiščem.

lj **Tatvini.** Šivilji Katariji Marjetičevi je bila včeraj vkradena iz stanovanja na Emonski cesti št. 10, srebrna ura, vredna 26 K. Tat je znan. Hlapcu Matiji Lampretu je sinoči nek uzmovčik ukradel izpred hleva na Poljanski cesti visoke, zimske škornje, vredne 16 K. Vlomiti je hotel tudi v nek kovčeg, a je bil pred končanim delom prepeden.

lj **Za kruhom.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 64 Hrvatov in 12 Slovencev.

Iz slovanskega sveta.

sl **Tajni kongres bolgarskih makedonskih vstaev** zboruje v Küstendilu v Bolgariji.

sl **Kongresa srbskih učiteljev v Belgradu** se udeležuje okoli tisoč oseb. Navzoča sta tudi deputacija hrvaških in slovenskih učiteljev.

sl **Nemški strah pred Poljaki.** Poljaki so kupili iz nemških rok veliko posestvo na meji med Galicijo in Poznanjskim. S tem so napravili most med gališkimi in brati v Nemčiji. A Nemce to silno grize. Zdaj zahtevajo eksproprijacijo poljske zemlje, češ, da je to potrebno — iz strateških ozirov.

sl **Nemško sovražstvo.** Mesto Hroby na Češkem je prepovedalo na pokopališču po grobnih spomenikih češke napise. Nedavno tega pa so postavili dvema pokopajima vse eno spomenike s češkimi napisi. Nemška občina je bila nato vsa razkačena in je ukazala odnesti spomenike s pokopališča. Ko so jih hoteli Čehi spraviti nazaj, so jim Nemci to siloma zabranili. Tako daleč gre nemško nacionalno sovražstvo, da še mrtvih ne puste v miru.

Književnost in umetnost.

* **Seznamek markiranih potov v področju »Slovenskega planinskega društva«** je ravno kar izdal osrednji odbor. Knjižica obsega šest tiskanih pol, lično je v platno vezana in kot žepna knjižica zelo priročna. Sprejeti so v seznamek vsi markirani poti »Slovenskega planinskega društva«, radi popolnosti zvez pa tudi nekatere nemarkirane ceste ob gorskih prelazih ter za zveze važni poti, ki so jih priredila druga društva. Gradivo je razdeljeno na 10 delov z vpoštevanjem zemljepisne lege in lahke razpreglednosti. Tako so v posebne skupine združeni poti v Podravske pokrajine (na Kozjak in v Pohorju), v Mislinjski in Saleški pokrajini, v Savinjskih planinah, v posavskih pokrajinah pod Ljubljano in po Dolenjskem, v Ljubljanskem okrožju (všeto Škofjeloško in Krmsko hribovje), v Radovljiški in Blejski okolici, v Karavankah in po Koroškem, v Julskih Alpah, po Notranjskem Vipavskem ter v Tržaški okolici. V posameznih oddelkih so razvrščeni poti po glavnih izhodiščih, ki imajo radi lahkega pregleda posebno rubriko, označeni pa so poti na kratko po smeri in po najvažnejših točkah, in koder treba, je dodan v kratkih potezah tudi opis pota. Gradivo se je zbralo po poročilih podružnic in markacijskega odseka osrednjega društva.

Kot dodatek se je natisnil novi tarif za vodnike in nosače, ki je določen po okrajnih glavarstvih v Radovljici in Kamniku, in imenih novih in starih vodnikov.

Nova knjižica je popoln seznamek vseh potov po slovenskih pokrajinah, ki se odlikujejo po prirodni lepoti in znamenitosti, in bode torej pravi kašipot ne samo turistom, nego sploh potujočemu občinstvu. Seznamek je prvo enako delo, ki obsega vse slovenske pokrajine. Razvidno pa je že iz njega tudi obširno delovanje »Slovenskega planinskega društva«. Vsak rodoljub naj seže po knjižici, žal mu ne bode. — Knjižico razprodaja osrednji odbor »Slovenskega planinskega društva« v Ljubljani po 1 K, po pošti 5 v več. V knjigarnah se dobi po 1 K 20 v.

Razne stvari.

Še nekaj poročil o velikanskem potresu v Ameriki. V Valparaisu je mestni del Almendral popolnoma uničen. Poslopje nemškega poslastništva v Santiago je malo poškodovano. Ob osmih zvečer, ko so čutili prvi potresni sunki v Valparaisu, so bile vse ceste polne ljudi, namenjenih v gledališča in druge zabave. Prvi sunki je ljudi samo prestrašil, a drugi je podrl cela poslopja. Komaj je minil potres, je nastal že v trgovskem delu mesta ogenj. Santiago je spojen zopet z brzojavom. Poročajo, da je spremljal potres gromenje in bliskanje. Električna razsvetljava je bila takoj uničena. V Santiagu je zgubilo življenje malo ljudi, Valparaiso pa so bile takoj same razvaline. Redkokje je ostala nepoškodovana hiša. Mrtvecev je baje okrog 10.000, druge vesti pa govore o 7000 mrtvih. Javljajo o silnih požarih, ki jih prebivalstvo vsled razburjenja ni izkušalo gasiti. Ogenj, ki je razgrajal od četrtka po Valparaisu, ugasuje, ker ni v mestu več gorljivih snovi. Strah pred lakoto je neopravičen. Na tamošnjih ladjah se nahaja namreč več tisoč ton moke, riža in pšenice. Potres je zadel tudi mesto Mendoza. Okoli tisoč prebivalcev je našlo smrt pod razvalinami. Na otoku Martinique so čutili več močnih potresnih sunkov.

Otvoritev pirnske železnice se je vršila včeraj 20. t. m. S to železnico je okrajšana pot Linc-Selztal za 55 km.

Iz strahu pred svojo ženo je skočil v Sprevo ključavničar Bernhard Eberlein. Iz vode so ga pravočasno potegnili in v bolnišnici je pripovedoval, da ne more več skupaj živeti s svojo ženo, ker ga hoče ta »sesekati«.

Vlomilec v dunajskem deželnem sodišču. Zvečer dne 12. t. m. je vlomil nekdo v denarni oddelek dunajskega deželnega sodišča. Zalotil ga je med »delom« neki justični vojak. Vlomilec je vrgel takoj vojaku v oči pesek in je poizkušal pobegniti. A vojak ga je zagrabil, nakar je sunil hudodelec vojaka dvakrat z nožem, ne da bi ga rnil. Hudodelcu se je posrečilo, da je pobegnil.

Reklama v Ameriki. Po neki ameriški statistiki se je izdalo prošlo leto v »Združenih državah« 600 milijonov dolarjev za reklamo. Samo trdka Fairbank troši letno za časnikarsko reklamo 750.000 dolarjev. Trdka mila »Sapolio« izda vsak dan za oglase 1000 dolarjev. Po Čikagi se poslužujejo največ pošiljatelj cenikov. Cenik trdke Scars Rockbucke obsega 1200 strani. Sama poštnina znaša povprečno 640.000 dolarjev. Vrsta v oglasu lista »Ladies Home Journal« (list izhaja mesečno in se tiska v milijon izvodih) stane 6 dolarjev. Cela stran oglasov najmanj 6000 dolarjev. Vrsta v oglasu lista »Comfort« stane 5 dolarjev. Majska številka revije »M. Clure« je obsegala 171 strani oglasov, ki so stali 275.000 dolarjev. Tudi prostor za prilepljanje lepakov po zidu je drag. Za kvadratni meter plačujejo na mesec po 10 dolarjev. Mlin »Force« plačuje na mesec v take svrhe 25.000 dolarjev. Ljudje, ki se pečajo z reklamo in so iznajdljivi, so plačani letno s 50.000 K.

Koliko je vredna strela. Neki belgijski inženir je izračunal po rudah, katere je strela napravila magnetne, da ima strela najmanj 27.777 kilovatov električne energije. Najcenejše se oddaja industriji električna energija po 1 vinar za kilovat, to pa je tam, kjer proizvaja na mestu vodopad električno silo. Vendar bi že pri teh razmerah bila vredna strela 277 kron. V velikih mestih pa, kjer ni naravne vodne sile za proizvodnjo elektrike do 40 v. Tu bi bila električna energija strele vredna 11.000 K.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Žena z dvema možema. Ana Makuc, delavka iz Sokovca, je opisana kot sleparica in malopridnica. Dne 11. majnika se je v Viški gori poročila z delavcem Antonom Makucem. A ta jo je kmalu po poroki odslovil. Dasi je dobro vedela, da njen mož živi, kajti ni še leto dni, kar ga je srečala na Vrhniki ter ji je še 1 K 20 h podaril. Seznanila se je potem s kajzarjem Antonom Severjem v Škofji Loki in se letos dne 5. junija t. l. z njim poročila. Še pred poroko je trdila škofjeloškemu župniku, da je njen prejšnji mož umrl leta 1902, in sicer da je bil tisti neznanec njeni mož, ki je istega leta 13. avgusta v Škofji Loki umrl. Obdolženka je pa tudi Frančišo Tršar z lažjo prevarila, da ima v Idriji posestvo ter dobila od nje za 19 K 32 v blaga. Opeharila je tudi Marijo Sever iz Pušala, da ji je izročila svojo hranilno knjižico, na katero je v Ljubljani pri Ljudski posojilnici dvignila zave 60 K. Ana Makuc je bila v vseh točkah krivim spoznana in obsojena na 13 mesecev težke ječe.

Za smeh in kratek čas.

Na straži. Desetnik proti vojaku: »Zapomni si, geslo je »Linc«; kdor tega ne pove, tega ne sme pustiti naprej. Si razumel?« — »Da, gospod desetnik!« — Kratko nato že prihaja nekdo. »Stoj!« mu zakliče straža. »Tako ne smete tukaj mimo, gospod, popred morate zaklicati geslo »Linc«, potem vas šele smem pustiti naprej!«

Odkritosrčen. Polkovnik pride ravno k pouku o vojni službi ter praša prvega vojaka: »Kaj bi storili vi najprvo, če bi v taborišču ravno o polnoci začeli znamenje za nastop pod orožje — alarm!« — »Klel bi in zabavljal gospod polkovnik«, se mu odkritosrčno odreže vprašanec.

EVHARISTIČNI KONGRES V TOURNAIJU.

Pariz, 20. avgusta. Z evharističnega kongresa v Tournaiju poročajo, da je imel nadškof iz Mehline na navzoče francoske škofove nagovor, v katerem jih je pozival, naj drže zvesto k papežu, in jih je zagotavljal solidarnosti belgijskih škofov. Koadjutor pariškega kardinala nadškofa Richarda je v svojem odgovoru zagotavljal, da se bodo francoski škofovi zaupljivo pridružili episkopatu vsega sveta, naj pride nad francosko cerkev še tako preganjanje.

Tukajšnji listi smatrajo to izjavo v Tournaiju kot začetek upora francoskih škofov.

Telefonska in brzojavna poročila.

DOPOLNILNA DEŽELNOZBORSKA VOLITEV NA SPODNJEM ŠTAJERSKEM.

Pišeece, 21. avgusta. Občina Pišeece dr. Jankovič 34 glasov, Kunej 2.

BIVŠI VOJNI MINISTER UMRL.

Išl, 21. avgusta. Bivši vojni minister Krieghammer je danes odpoldne tu umrl.

DRŽAVNI POSLANEC ODLOŽIL MANDAT.

Dunaj, 21. avgusta. Srbski državni poslanec v avstrijskem državnem zboru Vujačević je odložil mandat.

DEMENTI.

Dunaj, 21. avgusta. Dementira se vest, da bi srbska vlada dobila nekaj kart avstrijskega vojnega ministrstva. Ne srbsko vojni ministrstvo, ampak neki belgajski list je trdil, da je uredništvo dobilo neko avstrijsko tehnično kartko.

TRAMVAJSKI ŠTRAJK V RIMU.

Rim, 21. avg. Tu so uslužbenci tramvaja zopet pričeli štrajkati.

HIŠNE PREISKAVE V MOSKVI.

Moskva, 21. avgusta. Tu se je včeraj vršilo 60 hišnih preiskav. Policija je več revolucionarjev aretirala in dobila važne spise. Med aretiranimi so člani revolucionarnega odbora.

OBSODBE RADI UPOROV.

Kronstadt, 21. avgusta. Tu je bila danes radi upora v trdnjavi Kronstadt izvršena smrtna obsodba nad tremi civilisti in štirimi vojak. Danes se vrši obravnavo radi umora častnikov in radi upora v armadi. Obtoženci so razdeljeni v več skupin.

RUSKI ŽIDJE SE POSTIJO.

Peterburg, 21. avgusta. Shod 400 ruskih rabincev je sklenil naložiti židom po Ruskem post v namen, da bi se več ne vršilo preganjanje židov.

POTRES V ČILE.

Berolin, 21. avgusta. Poročila iz Valparaiso se glase, da je bil potres tudi v južnih pokrajinah, da pa ondi škoda ni velika.

Hamburg, 21. avgusta. Poroča se, da ni izgubil pri zadnjem potresu življenje noben Avstrijec in baje tudi ne noben Nemec.

London, 21. avg. Katastrofa v Valparaisu je bila hujska kot v San Francisku. Mesto je popolnoma razrušeno, v nobeni hiši ni mogoče stanovati. Poleg palač je razrušenih tudi več cerkva. Pri prvem sunku je nastala nepopisna panika, pri drugem sunku so se podirle skoro vse hiše. Nastala je tema, ki je pa nakrat bila razsvetljena od požarov. Vodovodne naprave so počile in poplavlile mesto. Mnogo oseb je utonilo.

Darovi.

Darovi poslani našemu upravnštvu:

Pri občnem zboru »Zadružne zveze« so zložili zborovavci 71 K 30 h, ki se razdele pol slovenski in pol istrski družbi sv. Cirila in Metoda.

Zahvala.

Ob bridki izgubi naše iskreno ljubljene soproje in matere, gospe

Marije Šturm

došlo nam je od vseh strani toliko izrazov iskrenega sočutja in naklonjenosti, da nam ni možao vsakemu posebej se zahvaliti, ampak storimo to tem potom.

Posebno se zahvaljujemo preč. gosp. kaplanu Žvanu za njega tolažilne obiske, velecenij. gosp. Ernestu Fabiani za njega izredno naklonjenost, darovatelj mnogih prekrasnih vencev ter vsem onim, kateri so blago pokojnico tako v mnogobrojnem številu spremili k večnemu počitku.

Prav iz dna svojega hvaležnega srca se pa zahvaljujemo slav. pevskemu dru-tvu „Ljubljana“ za ginjaive, v srce segajoče žalostinke.

Ljubljana, 19. avgusta 1906.

1864 1—1

Žalujejoči ostali.

SPOMINJAJTE SE DRUŽBE SVETEGA CIRILA IN METODA!

Dr. Fran Dolšak

ne ordinuje

od 20. avgusta do 1. septembra.

1860 2—2

ZAHVALA.

Hvaležnost mi nareka dolžnost, v svojem in vseh sorodnikov imenu izreči najprisernejšo zahvalo vsem, ki so preljubega in nepozabnega brata, oziroma strica, gospoda

Jožefa Ulčnik-a

župnika v Rečici

spremili k zemeljskemu počitku, mu darovali trud in pobožne molitve. — Osobito zahvaljam p. n. gg. kanonika Jakoba Fil. Bobinca in Antona Hajšeka, kakor tudi vse druge p. n. gg. duhovnike in bogoslovce, ki so prihiteli ter položili pokojniku na grob tako tolažljiv in spodbuden venec sobratske ljubezni. — Istotako se ne morem dosti zahvaliti g. trgovcu Antonu Turenšku in drugim za tako požrtvovalno skrb, vsem darovalcem krasnih vencev, gg. pevcem, slavni požarni brambi, spoštovani dekliški Marijini družbi, velečislanim tržanom in vsem drugim domačim kakor sosednim župljanom za tako mnogobrojno in sočutno udeležbo. Posnemajoč rajnega brata ključem iz dna srca vsem in vsakemu: Lepa hvala! Bog povrni stokrat!

V Doliču, 18. avgusta 1906.

Martin Ulčnik, župnik.

Ena steklenica

3 kg vsebine 2371 4

malinovega sirupa

lekarka Piccolija v Ljubljani,

nedosežne kakovosti,

se pošilja vštevši poštino in zavi-janje po poštnem povzetju za K 5'30 v prvem pasu, sicer K 5'60.

V Ljubljani stane ena steklenica s 3 kg K 4'—; pasteurisirana steklenica (ca. 1 kg) K 1'50. Razpošilja se tudi v sodčkih po 20, 30, 40 in več kg.

Motor dvokolo 3 HP.

Prav dobro ohranjen se zelo poceni proda.

Več pove gosp. Josip Polak, sv. Petra cesta 9. 1869 3—1

Rogaški „templjev vrelec“ z vinom je

izredno osvežujoč in zdravju koristen.

1893 c 3—3

Lepi lokali

pripravnici za vsako trgovino ali za pisarne dajo se takoj v na-jem, ravno tako tudi

hlev za dva konja. Naslov izve se pri upravnistvu „Slovenca“.

Arhitekt

1672 13.

Ferdinand Trumler

oblast. konces. mestni stavb. mojster

Ljubljana — Pred škofijo 3

prevzema vseh vrst stavbe kot nove zgradbe, prezidave, adaptacije, prenovitve, rekonstrukcije, dalje izdelavo načrtov in proračunov, merjenje in cenitve.

Specialiteta cerkvene stavbe.

Izvršitev umetnih načrtov za vseh vrst poslopja in izvedba perspektivnih risb za ista. Izredno kulantne cene in točna izvršitev

Sprejme se takoj

krepak učenec

za mesarski obrt v Spod. Šiški šte. 25. 1847 6—3

Gospodičina

vešča slov. in nemškega jezika želi vstopiti v kako prodajalno. — Več se izve pri g. Ivanu Žargi v Kamniku. 1866 3—1

Zahvala.

Naš velecenjeni, žalibog prerano prominuli gosp. ravnatelj **Karol Luckmann** je v svoji oporoki podaril podpisani bratovski skladnici 20 akcij „Kranjske obrtne družbe“ v vrednosti 40.000 kron.

Gospod Luckmann, ki je kot ravnatelj načeljeval v dobi 37. let „Kranjski obrtni družbi“, je bil v tem dolgem času vedno vnet za blaginjo delavcev, kakor tudi za blaginjo bratovske skladnice, kar dokazuje ravno velikodušen dar njegove oporoke.

Načelstvo podpisane bratovske skladnice izreka s tem v imenu delavstva velecenjeni obitelji umrlega najsrčnejšo zahvalo in zagotavlja zadnjemu trajen, hvaležen spomin.

Jesenice, dne 10. avgusta 1906.

1863 1—1

Bratovska skladnica „Kranjske obrtne družbe“.

Anton Pongratz,

načelnikov namestnik,

Peter Rozman, Ivan Tarman, Ignac Bayer, Franc Móre,
udje načelnikstva.

3291 204

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, sestavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in devis.

Promete izdaja k vsakemu zrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—.

Zamenjava in ekekomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje

sapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Ekompit in inkasno menia.

Rezervni zaklad K 200.000.—.

Daje predajme na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzal izgubi.

Bojna naročila.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložen denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.